

Toelichting bij de Regeling elektronisch bestuurlijk verkeer gemeente Noardeast-Fryslân 2021

Algemeen

Op 1 juli 2004 is de Wet elektronisch bestuurlijk verkeer (Webv) in werking getreden. In de Webv is geregeld wanneer berichtenverkeer langs elektronische weg tussen burgers en bestuursorganen is toegestaan en aan welke voorwaarden dat verkeer moet voldoen. Dat is geregeld in afdeling 2.3 in van de Algemene wet bestuursrecht. Sinds de inwerkingtreding van de Webv is het dus in principe mogelijk om berichten langs elektronische weg aan de gemeente te zenden. Dit kan echter uitsluitend als de gemeente uitdrukkelijk kenbaar heeft gemaakt dat deze weg is geopend. Feitelijk wordt door de gemeente al op diverse manieren met burgers digitaal gecommuniceerd. Verschillende aanvragen en meldingen kunnen digitaal al dan niet met DigiD worden ingediend. Ondanks dat de gemeente al op diverse manieren invulling heeft gegeven aan de digitale dienstverlening wordt er op een aantal onderdelen nog steeds niet digitaal gecommuniceerd met inwoners en bedrijven. De gemeente Noardeast-Fryslân zet de ‘elektronische deur’ nu formeel open. Dat gebeurt door middel van onderhavige regeling. In aanvulling op de regels die op grond van Awb (en Europese regelgeving) gelden voor elektronisch berichtenverkeer, kan het bestuursorgaan nadere eisen stellen aan het gebruik van de elektronische weg. Het besluit bevat onder meer deze nadere eisen.

Intussen is de wetgeving over elektronisch bestuurlijk verkeer aan vernieuwing toe. Het digitaal verkeer tussen overheid en burgers is alleen maar toegenomen. De digitale dienstverlening door de gemeente is meer divers geworden en wordt op verschillende onderdelen binnen de gemeentelijke organisatie toegepast. De gemeente maakt bijvoorbeeld steeds meer gebruik van allerlei digitale communicatievormen (bijvoorbeeld sociale media). Daarnaast zijn er allerlei technische vraagstukken rondom het elektronisch bestuurlijk verkeer aan de orde. De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer regelt deze aspecten nader. Deze wet treedt vermoedelijk in 2021 in werking.

Artikelsgewijs

Artikel 1 Definities

De gemeente verzendt en ontvangt verschillende soorten berichten van burgers en bedrijven (rechtspersonen) die betrekking kunnen hebben op allerlei verzochte dienstverlening van de gemeente.

De definitie berichtenbox is opgenomen omdat op termijn het de bedoeling is dat gemeenten verplicht de berichtenbox van Mijn Overheid.nl moeten gebruiken bij het

verzenden van berichten aan inwoners. Verwezen wordt naar artikel 2, eerste lid, onder b.

In artikel 2:16 (met het tweede lid) Awb worden de vereisten voor een elektronische handtekening geregeld. Door het opnemen van de definitie wordt nader bepaald waar een elektronische handtekening aan moet voldoen.

E-IDAS betekent: ‘Electronic Identities And Trust Services’. E-IDAS is een Europese variant op DigiD en e-Herkenning. Verwezen wordt naar de toelichting bij artikel 3.

Onder j en k vallen niet de formulieren of ediensten die beschikbaar zijn gesteld zonder een gemeentelijk certificaat zoals Google forms of verbeter de buurt.

Artikel 2

Om invulling te geven aan het kenbaarheidsvereiste als bedoeld in artikel 2:15 van de Awb wordt in dit artikel nadrukkelijk geregeld dat een burger of een rechtspersoon berichten elektronisch kan verzenden aan de gemeente. Er wordt specifiek bepaald welke onderwerpen via het officiële emailadres van de gemeente of via een webformulier kunnen worden verstuurd.

In het eerste lid wordt bepaald dat berichten ook via het specialistische kcc-onderdeel behorende bij de centrale toegang van de inwoner verstuurd kunnen worden. Hiermee wordt bedoeld dat aanvragen/meldingen/berichten, bedoeld voor één van de specialismen, rechtstreeks naar het emailadres van deze kcc-onderdelen kunnen worden verstuurd. Dit is mogelijk wanneer vanuit de organisatie in gegevensuitwisseling is aangegeven dat het specialistische kcc-onderdeel rechtstreeks benaderd mag worden.

Bestuursorganen kunnen elektronische berichten aan burgers en rechtspersonen verzenden (artikel 2:14 Awb). In het tweede lid is bepaald voor welke officiële berichten dat van toepassing is. Voorbeelden van aanvragen zijn: een aanvraag voor een vergunning, een ontheffing, een handhavingsverzoek, een WOB-verzoek of een verzoek om persoonsgegevens in te zien.

Verzending via de berichtenbox vloeit onder meer voort uit de Wet Digitale Overheid. Deze wet is op 18 februari 2020 aangenomen door de Tweede Kamer en ligt nu voor behandeling bij de Eerste Kamer. Deze wet regelt dat publieke dienstverleners verplicht zijn om authenticatiemiddelen van het betrouwbaarheidsniveau ‘substantieel’ of ‘hoog’ te gebruiken om toegang te geven tot online diensten waarbij de overheid deze betrouwbaarheidsniveaus nodig vindt. De wet stelt daarnaast open standaarden bij digitale dienstverlening door overheid verplicht.

Het nu al uitsluitend verzenden van berichten via de berichtenbox is niet wenselijk, aangezien de capaciteit van de bestands grootte van de berichtenbox voor ontvangst

van berichten beperkt is. Daarom wordt de optie van verzending via beveiligde email nog nadrukkelijk geregeld.

In het derde lid wordt bepaald dat het elektronisch verzenden van berichten aan Europese burgers en bedrijven (rechtspersonen) in principe via e-IDAS plaatsvindt. Als die verzending niet lukt wordt het bericht via de beveiligde mailservers van de gemeente geschied verzonden.

In het vierde lid wordt bepaald voor welke overige berichten dat van toepassing is. Hierbij kan gedacht worden aan het verzenden van uitnodigingen of het doen van mededelingen via Facebook, WhatsApp, Twitter en andere sociale media.

Artikel 3

Voor berichten die vaak worden verzonden of waar het stroomlijnen van juridische processen van belang is, is het gebruik van webformulieren wenselijk. Uitgangspunt blijft echter dat een inwoner of een rechtspersoon ook met de gemeente zaken kan doen (diensten kan verkrijgen) door op de traditionele schriftelijke manier (op papier) te communiceren. Dit uitgangspunt wordt gehanteerd om zodoende een laagdrempelige toegankelijkheid van de dienstverlening te garanderen.

Europese burgers en bedrijven (rechtspersonen) moeten sinds 29 september 2018 toegang kunnen krijgen tot de digitale dienstverlening van publieke organisaties en private organisaties met een publieke taak. Dit betekent dat de gemeente in haar digitale dienstverlening ook toegankelijk moeten zijn voor Europese burgers en Europese bedrijven. Deze verplichting volgt uit de Europese EIDAS verordening. De e-IDAS inlogmethodiek verloopt via e-Herkenning. Voor de verzending van berichten van Europese burgers en Europese bedrijven is eIDAS verplicht.

Met het vierde lid wordt (deels) geanticipeerd op de bepalingen in wetsvoorstel Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer. In het wetsvoorstel is een zorgplicht opgenomen voor overheden om concrete maatregelen te treffen waarmee het voor eenieder inzichtelijk is welke digitale dienstverlening wordt verleend en hoe gebruik kan worden gemaakt van diverse aangeboden diensten.

Artikel 4

Wanneer door of namens het bestuursorgaan besluiten worden genomen of privaatrechtelijke rechtshandelingen worden aangegaan, die elektronisch worden verzonden is een elektronische handtekening vereist. Het inscannen van een plaatje van een natte handtekening is niet voldoende.

Door de geavanceerde elektronische handtekening, die gebaseerd is op een gekwalificeerd certificaat, te hanteren wordt de rechtsgeldigheid van genomen besluiten en aangegane privaatrechtelijke rechtshandelingen gewaarborgd (eerste en tweede lid).

Een besluit dat namens het college of de burgemeester in mandaat wordt genomen, hoeft niet te worden voorzien van een handtekening. Wel is het nodig om het mandaatkarakter van het besluit tot uitdrukking te brengen en onder aan het besluit het volgende te vermelden: Burgemeester en wethouders / De Burgemeester van Noardeast-Fryslân, namens dezen / namens deze, naam en functieaanduiding van de gemandateerde.

De indiening van een verzoek per webformulier kan softwarematig worden geweigerd als o.a. het verzoek, dan wel een met dat verzoek meegestuurde bijlage een computervirus bij zich draagt. Van de weigering wordt langs elektronische of schriftelijke weg mededeling gedaan (vierde en vijfde lid).

Artikel 5

Indien er situaties zijn die niet door deze regeling worden geregeld zal het betreffende bestuursorgaan - daar waar mogelijk en wenselijk is - anticiperen op de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer.